

Quickscan flora en fauna

Boxbergerweg 71/Wesepe

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quickscan flora en fauna

Boxbergerweg 71/Wesepe

Opdrachtgever

Familie Den Duijf
Boxbergerweg 71
8124 PA, Wesepe

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Postbus 53
7470 AB Goor
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 33 15
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P7028
Datum: 2-9-2015
Projectleider: M. Elshof
Opgesteld: B.R Haamberg
Gecontroleerd: V. de Lenne

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Leeswijzer.....	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	6
2.1	Huidige situatie.....	6
2.2	Voorgestane ontwikkeling.....	6
3	NATUURWETGEVING	8
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten.....	8
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	10
3.3	Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur.....	11
3.4	Rode lijst.....	12
4	METHODE	13
4.1	Bureauonderzoek.....	13
4.2	Terreinbezoek.....	13
5	BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTEN	14
5.1	Planten.....	14
5.2	Zoogdieren.....	14
5.3	Vogels.....	18
5.4	Amfibieën en reptielen.....	19
5.5	Vissen.....	20
5.6	Beschermde soorten ongewervelden.....	20
6	CONCLUSIE EN VERVOLG	21
6.1	Licht beschermde soorten.....	21
6.2	Vogels.....	21
6.3	Zwaar beschermde soorten.....	22
6.4	Zorgplicht en zorgvuldig handelen.....	22
6.5	Uitvoerbaarheid van de plannen.....	22
6.6	Aanbeveling.....	22
6.7	Geldigheid onderzoek.....	23
	LITERATUURLIJST	25

Figuur 1. Ligging plangebied (bron Arc Gis Online)

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op het erf aan de Boxenbergerweg 71 zijn een aantal schuren aanwezig met een voormalige agrarische functie. De bewoners hebben aangegeven de schuren te willen slopen in het kader van de Rood voor Rood regeling waarna twee kavels beschikbaar komt voor nieuw te bouwen woningen.

In verband met het slopen van de schuren is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is de quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de huidige situatie en de voorgestane ontwikkeling. Op basis van deze informatie is voorliggende toets uitgevoerd. Hoofdstuk 3 geeft een beknopte beschrijving van de natuurwetgeving en –beleid. De gehanteerde methodiek is beschreven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten verwacht worden, wat de effecten van de ontwikkeling op deze soorten zijn en of een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek. De snelle lezer kan volstaan met het lezen van hoofdstuk 2 en de conclusie in hoofdstuk 6.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de Boxbergerweg te Wesepe, ten westen van de doorgaande weg N348. Het erf bestaat uit een bedrijfswoning en vier schuren waarin kippen waren gehuisvest. Momenteel zijn twee schuren, de meest oostelijke, en noordelijke in gebruik als stalling voor caravans. Opgaande beplanting is aanwezig in de tuin en beperkt zich tot de woning. Ten oosten van het plangebied is een houtwal aanwezig. De percelen rond het erf bestaan uit grasland en zijn momenteel in gebruik om hobbymatig een aantal schapen te houden. Waterelementen in- en rondom het plangebied bestaan uit een poel ten oosten van de woning, de achterzijde van het erf wordt begrensd door permanent watervoerende wetering de Groote Vloedgraven. Permanente verlichting is aanwezig langs de Boxbergerweg en op het erf concentreert dit zich rond de woning. Op pagina 8 een sfeerimpressie van het plangebied.

2.2 Voorgestane ontwikkeling

De voorgestane ontwikkeling bestaat uit het slopen van de aanwezige schuren en het verwijderen van de erfverharding, waarna een tweetal woningen worden gerealiseerd op de vrijgekomen grond, welke landschappelijk worden ingepast. De bestaande woning blijft behouden. Bestaande beplanting wordt gespaard behoudens de laurierhaag aan de oostkant van het erf. De bestaande poel blijft behouden, terwijl de mogelijkheden worden onderzocht om nog een nieuwe poel aan te leggen. Aangenomen wordt dat verlichting beperkt blijft tot de nieuw te realiseren woningen.

Figuur 2 sfeerimpressie van het plangebied met van links naar rechts en boven naar onder: Foto 1 & 2, voormalige kippenschuren, Foto 3: voormalige kippenschuur momenteel in gebruik als stalling voor caravans, foto 4: bestaande woning, foto 5: te verwijderen laurierhaag aan rand van het plangebied, foto 6: Amfibieën poel, foto 7: Werktuigenstalling, foto 8: Grote Vloedgraven langs de achterzijde van het plangebied.

3

NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken: mijn.rvo.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet beschermt:

- enkele vaatplanten;
- bijna alle zoogdieren;
- alle vogels;
- alle reptielen;
- alle amfibieën;
- enkele vissen;
- enkele ongewervelde (insecten en weekdieren).

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet);
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet);
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet);
- vogels;
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd.

	Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
Niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
Soorten van tabel 1 Lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
Soorten van tabel 2 Middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
Vogels	Gedragcode (of Ontheffing)	Gedragcode (of Ontheffing)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing
Soorten van tabel 3 Zwaarste beschermingsregime Bijlage 1 AMvB Bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 3. Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;
- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en holen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode. Figuur geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland hebben verscheidene natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij zijn 2 soorten te onderscheiden:

- A. Natura 2000-gebieden
- B. Beschermde natuurmonumenten

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Beschermde Natuurmonumenten

Al onder de Natuurbeschermingswet 1967 werden natuurgebieden beschermd door het aanwijzen van Staats- en Beschermde Natuurmonumenten. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten, beide worden nu Beschermde Natuurmonumenten genoemd. Daarnaast komen die (delen van) Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden te vervallen. De instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied zullen wel mede betrekking hebben op de waarden die beschermd werden door het Natuurmonument. In totaal blijven 63 Beschermde Natuurmonumenten bestaan.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Gevolgen plangebied

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op aangewezen habitattypen en -soorten. Derhalve is er geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN/EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN/EHS denkbaar zijn, is het raadzaam (en in sommige gevallen noodzakelijk) een NNN/EHS-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

Een deel van het plangebied maakt onderdeel uit van de zone Ondernemen met natuur en water buiten de EHS.

Figuur 4: Begrening zone ondernemen met natuur en water.

Gelet op de voorgenomen ontwikkeling waarbij netto het areaal aan verhard oppervlak afneemt, en de nieuw te realiseren woningen landschappelijk worden ingepast levert het plan een positieve bijdrage aan het verhogen van de natuurwaarden in de omgeving.

3.4 Rode lijst

De Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. Een vermelding op een Rode Lijst geeft dus een indicatie over hoe het een soort vergaat, het is geen indicatie over de zeldzaamheid. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken. In totaal zijn 18 Rode Lijsten aanwezig waarop 3363 soorten zijn vermeld. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. Binnen deze rapportage wordt alleen ingegaan op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet en worden Rode Lijst-soorten niet aangehaald.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is 's Avonds uitgevoerd omdat binnen het plangebied voornamelijk avond/nachtactieve soorten worden verwacht. Het onderzoek is uitgevoerd door Bert Haamberg, ecologisch adviseur bij Eelerwoude. Dit betrof op 2 Juni 2015 bij 17°C, zwaar bewolkt en windkracht 2.

Vanwege de gunstige tijd van het jaar heeft tijdens dit bezoek onderzoek plaatsgevonden naar het concreet voorkomen van vleermuizen in het plangebied. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden met behulp van een Petterson D240X batdetector.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldonderzoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit literatuur en andere informatiebronnen. Tevens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied is het grootste deel van het terrein verhard. Tijdens het veldbezoek zijn ondermeer gewone paardenbloem, witte klaverzuring, en harig knopkruid aangetroffen, voornamelijk tussen de voegen van de verharding. Beschermde flora is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en gelet op het aanwezige terreintype en gebruik daarvan ook niet te verwachten binnen het plangebied.

Effecten en advies

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen en gelet op het aanwezige terreintype ook niet te verwachten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor flora niet noodzakelijk geacht.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het bezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en mogelijk watervleermuis. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonende soorten, rosse vleermuis en watervleermuis hoofdzakelijk boombewonende vleermuizen.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;

- paar- en/of baltverblifplaats;
- winterverblifplaats.

Kader - vleermuisverblifplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblifplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblifplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblifplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblifplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

De aanwezige opstallen bestaan uit vier schuren waarin het verleden kippen waren gehuisvest. De oostelijke en noordelijke schuren zijn momenteel in gebruik als een stalling voor caravans en bezitten een spouwmuur, afgewerkt met metalen plaatwerk. Beide stallen beschikken over een platen dak. Beide schuren lijken ongunstig als verblifplaats voor vleermuizen. Weliswaar is een spouw aanwezig, maar dilatatie- of open stootvoegen zijn niet aangetroffen, hetgeen een belemmering vormt voor de toegankelijkheid van het object.

De overige schuren beschikken over een lage spouwmuur voorzien van houtwerk. In een van deze schuren is een werktuigenberging met een half open voorzijde aanwezig. beide schuren beschikken over een platendak en geringe isolatie. Naar verwachting hebben de schuren geen functie als verblifplaats voor vleermuizen, vanwege tocht en beperkte buffering van beide schuren heerst een voor vleermuizen ongunstig microklimaat.

Het woonhuis beschikt over een spouwmuur met dilatatievoegen en een pannendak en is vanwege bewoning verwarmt. Dergelijke condities creëren een voor vleermuizen gunstig microklimaat.

Verblifplaatsen voor boombewonende vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten vanwege het ontbreken van geschikte opgaande beplanting met holtes in het plangebied.

Foerageergebied en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblifplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Kader - vleermuisvliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Het plangebied is redelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Daarbij gaat het met name om de aanwezige beplanting in de voortuin. Ook het waterelement aan de noordzijde van het plangebied is geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Vanwege het ontbreken van lijnvormige elementen zijn vliegroutes binnen het plangebied niet te verwachten. Mogelijk heeft de opgaande beplanting ten oosten van het plangebied een functie als vliegroute.

Tussen 21:30 en 23:00 heeft onderzoek plaatsgevonden naar het concreet voorkomen van vleermuizen binnen het plangebied. Tijdens het onderzoek zijn circa vijf foeragerende gewone dwergvleermuizen vastgesteld aan de zuidzijde van het plangebied. Bovendien is vastgesteld dat de woning een functie heeft als verblijfplaats voor minimaal twee gewone dwergvleermuizen. De dieren vlogen uit onder de nok van het dak. Het gaat vermoedelijk om een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Vleermuisactiviteit rond de te slopen schuren bleef beperkt tot een enkel langsvliegend dier, met name tussen de woning en de schuren. Gelet op de bevindingen van het veldbezoek wordt niet verwacht dat de te slopen schuren een functie vervullen als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn uit te sluiten vanwege het ontbreken van bomen met holtes. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten op basis van de bouwkundige eigenschappen van de te slopen bebouwing en het uitgevoerde veldbezoek waaruit blijkt dat de dieren geen binding hadden met de te slopen bouwwerken. De verblijfplaats in de woning, inclusief de functionele leefomgeving in de directe nabijheid van de verblijfplaats vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden en blijven behouden.

Verwacht wordt dat met de geplande ontwikkeling het areaal aan geschikt foerageergebied toeneemt vanwege uitbreiding van de groenstructuren. Negatieve effecten op bestaand foerageergebied kunnen worden uitgesloten mits, werkzaamheden

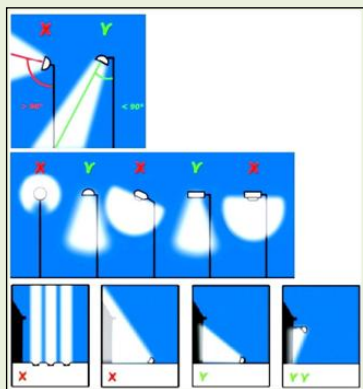
overdag plaatsvinden. Belangrijk aandachtspunt bij de herinrichting van het gebied vormt het gebruik van verlichting. Aangenomen wordt dat nieuwe verlichting wordt geconcentreerd rond de nieuw te bouwen woningen. Aanbevolen wordt om directe verlichting op het waterelement ten noorden van het plangebied te voorkomen, zodat foeragerende vleermuizen hiervan geen hinder ondervinden. In het onderstaande kader zijn maatregelen opgenomen die hinder van verlichting kunnen beperken.

Kader - Verlichting

Een aantal nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals watervleermuis, en er zijn soorten die rond lantaampalen jagen, zoals rosse vleermuis. Bij het plaatsen van verlichting bij in- en/of uitvliegopeningen, vliegroutes en foerageergebieden kunnen barrières ontstaan waardoor de vleermuizen van de verblijfplaatsen, vliegroute en/of foerageergebied afzien.

Om lichthinder te voorkomen en het gebied aantrekkelijker te maken voor vleermuizen kunnen verschillende maatregelen getroffen worden:

- *verlichting alleen plaatsen waar het echt nodig is;*
- *verlichting alleen aan op momenten wanneer het nodig is (dynamische verlichting);*
- *verlaag de hoogte van de lichtmasten;*
- *beperk verstrooiing het licht tot een minimum door gebruik van aangepaste armatuur (zie figuur 4);*
- *toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting (amberkleurige UV-vrije ledlampen)*
- *geen verlichting plaatsen bij in- en/of uitvliegopeningen en vliegroutes.*

Figuur 2 Voorbeelden om verstrooiing te voorkomen

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Het is aannemelijk dat het plangebied en de nabije omgeving onderdeel uitmaakt van het leefgebied van grondgebonden zoogdieren waaronder egel, konijn, kleine marterachtigen en algemeen voorkomende (spits) muizen.

Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de steenmarter (FF-tabel 2). Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen waaronder uitwerpselen of prooiresten aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soort. Verwacht wordt dat de ontwikkeling leidt tot een (tijdelijke) afname van het leefgebied van de soort. Door de landschappelijke inpassing ontstaat op termijn juist geschikt biotoop voor de soort.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Negatieve effecten op de steenmarter zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Verwacht wordt dat gedurende de periode van werkzaamheden het plangebied mogelijk tijdelijk minder geschikt leefgebied vormt voor de soort. Na inpassing ontstaat geschikter biotoop voor de steenmarter.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Alle vogels zijn als soort op een gelijke wijze beschermd in de Flora- en faunawet. Beleidsmatig heeft het Ministerie van Economische Zaken een onderverdeling gemaakt, gericht op de mate van verantwoording en afstemming van werkzaamheden versus het behoud van vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit betreft:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Overige broedvogels

Bij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden kunnen nesten van overige vogels soms ook jaarrond beschermd zijn. Dit is met name aan de orde bij grote ontwikkelingen of zeer bijzondere locaties. In de regel is dit niet aan de orde en zijn de nesten van de vogels alleen beschermd als ze in gebruik zijn.

Voorkomen en functie

Broedvogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van tuin en erf. Tijdens het veldbezoek zijn ondermeer merel, vink zwartkop en zwarte roodstaart vastgesteld.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De woning biedt in potentie wel nestgelegenheid voor de huismus, waarvan op een naburig erf een aantal exemplaren zijn gehoord. Vanwege het aanwezige plaatwerk, zijn de aanwezige schuren minder geschikt, omdat ze slecht toegankelijk zijn voor de

huismus. Overige soorten met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats, waaronder uilen of sporen die duiden op de aanwezigheid van deze soorten, zijn niet aangetroffen in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nestlocaties het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk. Negatieve effecten op de huismus zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Waarnemingen van de soort binnen het plangebied ontbreken en de potentieel geschikte woning valt buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Ook de functionele leefomgeving met groenblijvende struiken blijft behouden.

Overige broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Dit dient te worden vastgesteld door een ter zake kundige.

Conclusie: Bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels.

5.4 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Amfibieën

De poel aan de oostzijde van het plangebied biedt geschikt voortplantingsbiotoop voor algemeen voorkomende amfibieën waaronder de bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander. De omringende beplanting is geschikt landbiotoop voor de soort. Uit de directe omgeving zijn daarnaast waarnemingen bekend van de zwaar beschermde kamsalamander (FF – tabel 3). Het is mogelijk dat deze soort ook binnen het plangebied voorkomt.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

Negatieve effecten op het potentiële voortplantingsbiotoop van de kamsalamander zijn redelijkerwijs uit te sluiten omdat de poel buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen. De verhardingen en schuren vormen voor de soort ongeschikt landbiotoop, waardoor negatieve effecten redelijkerwijs zijn uit te sluiten. Belangrijk aandachtspunt blijven wel de randen langs de bebouwing, met een laurierhaag en opgestapelde houtblokken, deze elementen kunnen een functie hebben als landbiotoop voor de soort. Werkzaamheden aan het landbiotoop vinden bij voorkeur plaats in de voortplantingsperiode van de soort tussen april en juli, omdat de dieren zich dan in het water bevinden. Verwacht wordt dat voorgenomen ontwikkeling leidt tot een toename van geschikt landbiotoop, onder meer door een afname van verhard oppervlak en toename van groenelementen.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor amfibieën en reptielen niet noodzakelijk, mits rekening wordt gehouden met de kwetsbare perioden van de kamsalamander.

5.5 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop voor vissen aanwezig.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde vissen verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.6 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie

Beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIE EN VERVOLG

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht. Beschermde (Flora- en faunawet) soorten worden wel verwacht.

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat in het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, steenmarter, kamsalamander en vleermuizen. In tabel 1 is een samenvatting gegeven van deze resultaten.

6.1 Licht beschermde soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord, dit dient te worden vastgesteld door een ter zake kundige.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

6.3 Zwaar beschermde soorten

Negatieve effecten op zwaar beschermde soorten (vleermuizen en kamsalamander) worden niet verwacht. De verblijfplaats van gewonde dwergvleermuis in de woning, inclusief de functionele leefomgeving van de soort blijft behouden. Belangrijk aandachtspunt betreft het beperken van permanente verlichting. Bij het verwijderen van de laurierhaag en de stapel houtblokken, moet rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van de kamsalamander. Negatieve effecten op deze soort zijn uit te sluiten indien het verwijderen van de haag plaatsvindt in de voortplantingsperiode van de soort, tussen april en juli omdat de dieren zich dan in het water bevinden.

6.4 Zorgplicht en zorgvuldig handelen

In het kader van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:

- Tijdens de uitvoering dient men bijvoorbeeld alert te zijn op aanwezigheid van fauna en deze, indien noodzakelijk, te verplaatsen.
- Bij onvoorziene situaties dient daarnaast contact opgenomen te worden met een ter zake kundige.

6.5 Uitvoerbaarheid van de plannen

Mits rekening gehouden wordt met de voorgenoemde maatregelen en werkwijze is geen overtreding van de natuurwetten aan de orde. Vanuit de eisen van de natuurbescherming is het plan derhalve uitvoerbaar.

6.6 Aanbeveling

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat de vegetatie rond de poel kort is gemaaid. Dergelijke omstandigheden zijn ongunstig voor amfibieën. Het valt aan te bevelen om een deel van de oeverzone van de poel en aangrenzende vegetatie te sparen en gefaseerd te maaien, waardoor de voor amfibieën gewenste dekking ontstaat. Dit kan bijvoorbeeld aan de achterzijde van de poel, welke grenst aan de houtwal.

6.7 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):
“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Tabel 1 Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied. Zie bijlage 1 voor een toelichting ten aanzien van de zorgplicht

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Leefgebied	Tijdelijke aantasting leefgebied, doden, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Leefgebied en voortplantingsbiotoop	Tijdelijke aantasting leefgebied, doden, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk onderdeel van leefgebied	Marginale afname foerageergebied	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	Verblijfplaats, foerageergebied	Geen, verblijfplaats en foerageergebied blijven behouden	Nee	Zorgplicht
3	Kamsalamander	Mogelijk leefgebied	Geen, mits rekening houden met de soort tijdens de werkzaamheden	Nee	Zorgplicht
V	Vogels	Broedlocatie	Mogelijke verstoring	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
Vjaarrond	Huismus	Mogelijke broedlocatie	Geen, woning blijft behouden	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht

LITERATUURLIJST

- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*, - *Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Nie H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV.
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- Kadaster (2011). *Topografische Kaart Nederland - 1:25.000*. Emmen, Kadaster.
- Koninklijke Vermande (1999-2009). *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5*. SDU Uitgeverij, Den Haag
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2004). *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.
- Landschapsbeheer Flevoland (2011). *Vleermuisvriendelijk bouwen. Een handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker*. Een samenwerking tussen Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdierverseniging en Tauw bv. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004). *Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen*. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdierverseniging, Arnhem.

Natura 2000: - www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Soortinformatie: - www.zoogdierverseniging.nl

- www.ravon.nl

- www.libellennet.nl

Waarnemingen: - www.telmee.nl